

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Методичні рекомендації
щодо підготовки та оформлення курсової роботи
з дисципліни
«Проектний менеджмент в соціальній роботі»**

*для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
за спеціальністю «Соціальна робота»*

Суми
Сумський державний університет
2023

Савельєва Ю. М. Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення курсової роботи з дисципліни «Проектний менеджмент в соціальній роботі» Суми, 2023. – 19 с.

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Тематика курсових робіт.....	5
2. Керівництво роботою студентів.....	6
3. Етапи виконання курсової роботи.....	6
4. Структура курсової роботи.....	7
5. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	9
6. Захист курсової роботи.....	9
7. Критерії оцінки курсової роботи.....	9
Додатки.....	11

ВСТУП

Вміння розробити соціальний проєкт та успішно його реалізувати – необхідна складова посилення спроможності студентів спеціальності «Соціальна робота». За попередні роки навчання студенти мали змогу отримати необхідні знання, вміння та навички, що дозволяють розробити і втілити ідеї, що відповідають професійним компетентностям спеціальності. Курсова робота має на меті застосування на практиці знань та вмінь з розроблення та реалізації повного циклу соціального проєкту. Таким чином, у процесі виконання курсової роботи студенти зможуть підвищити свої навички планування та виконання соціальних проєктів та набути корисного досвіду.

Завдання курсової роботи – закріпити отримані студентами в ході вивчення курсу знання та навички, набутий досвід у розвитку їх власного проєктного творчого потенціалу. Водночас курсова робота має продемонструвати вміння проаналізувати цей досвід, описати його у категоріях соціальної роботи та зробити логічні висновки щодо загального менеджерського впливу та власної участі у розробленні чи реалізації конкретного проєкту. Таким чином, виконання курсової роботи, як і передбачає практико-орієнтоване навчання, дозволить вивести розуміння проблематики соціальної роботи та ролі соціального працівника у вирішенні реальних проблем на рівень системного бачення, у тому числі, на рівень демонстрації готовності студентів брати на себе відповідальності за вирішення суспільних проблем, шукати нові шляхи і ресурси, демонструвати конкретні і видимі результати власної проєктної діяльності, аналізувати ці процеси і результати та описувати їх.

Отже, при написанні курсової роботи студент має виявити:

здатність самостійно осмислити проблему, творчо та критично її дослідити;

вміння збирати, систематизувати і аналізувати різноманітні джерела та літературу;

застосовувати отримані теоретичні знання при вирішенні практичних завдань з застосуванням проєктних технологій;

1. Тематика курсових робіт

Тематика курсової роботи та, відповідно, напрямки проектної діяльності повинні чітко відповідати професійним компетентностям бакалавра «Соціальної роботи» та розкривати можливості проектного менеджменту у вирішенні обраної соціальної проблеми.

Студенти мають можливість самостійно обрати тему курсової роботи, використовуючи, у тому числі, власні попередньо виконані курсові роботи, трансформуючи їх відповідно до вимог проектної діяльності. При цьому в ході визначення теми обов'язковою є орієнтація на конкретну цільову групу, врахування особливостей цієї групи та адекватних ситуації шляхів та методів роботи з нею.

Після вибору теми і її публічного захисту вона закріплюється за студентом спеціальним розпорядженням по кафедрі і не може бути вибрана іншим студентом.

Не залежно від обраної теми курсова робота з дисципліни «Проектний менеджмент в соціальній роботі» змістовно може бути реалізована в кількох варіантах:

- 1) аналіз реалізованих в Україні проектів для обраної цільової групи з виокремленням всіх складових соціального проекту;
- 2) аналіз проекту, який реалізується на базі практики¹, включаючи аналіз власної волонтерської діяльності в цьому проекті;
- 3) розроблення власного проекту, його реалізація та підготовка звіту про виконання;
- 4) розроблення власного проекту та подання його з пакетом необхідних документів на конкурс для отримання грантового фінансування;
- 5) теоретична робота, спрямована на удосконалення інструментів проектного менеджменту.

---

¹ Базою практики може бути орган влади, місцевого самоврядування чи громадська організація, які мають значний досвід грантової діяльності. Це також може бути і бізнес-установа, в якій впроваджено проектні форми управління або ж університетські, кафедральні зокрема, центри, лабораторії та служби, які опікуються соціальною сферою. Передбачається, що база практики надасть студентові можливість ознайомитися з тестом проектної документації та взяти участь в реалізації проекту в якості волонтера чи співвиконавця.

2. Керівництво роботою студентів

На період виконання та захисту курсової роботи за кожним студентом закріплюється науковий керівник з числа викладачів кафедри. У окремих випадках (коли дослідження носить міждисциплінарний характер) або ж містить посилену практичну складову) призначається два наукових керівники або ж керівник з числа співробітників установи, що є базою практики.

Наукове керівництво здійснюється згідно Методичних рекомендацій щодо підготовки та оформлення курсових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» за спеціальністю «Соціальна робота».

Зокрема, науковий керівник курсової роботи допомагає студенту у формулюванні теми та складанні плану роботи, визначенні організації, що буде базою її практичної частини, рекомендує у літературу за обраною темою та контролює графік виконання окремих етапів курсової роботи.

Науковий керівник надає студенту/студентці консультації в процесі виконання роботи, а також за потреби організовує консультації у інших викладачів чи фахівців у обраній сфері, визначає готовність курсової роботи до захисту.

3. Етапи виконання курсової роботи

Етапи відповідають визначеним у Методичних рекомендаціях щодо підготовки та оформлення курсових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» за спеціальністю «Соціальна робота».

Виконання курсової роботи передбачається в рамках конкретного (7-го) семестру і не передбачає вихід за його межі. Захист курсової роботи планується в рамках семестрового контролю. Водночас організація виконання конкретних етапів курсової роботи має індивідуальний характер та погоджується студентом /студенткою зі своїм науковим керівником. Особливо з врахуванням обов'язкової проєктної частини, реалізація якої може мати чітко окреслені умови чи терміни (наприклад, режим роботи реабілітаційної установи, шкільні канікули чи конкретні дати, до яких приурочена конкретна волонтерська діяльність чи проєкт).

4. Структура курсової роботи

4.1. Курсова робота з дисципліни «Проектний менеджмент в соціальній роботі» складається з таких частин:

- Вступ
- Дослідницька аналітична частина курсової роботи (теоретична);
- Проектна частина курсової роботи (практична);
- Висновки.

Вступ (обсягом до 2 сторінок) включає в себе мету, об'єкт, предмет дослідження.

Дослідницька аналітична частина курсової роботи (обсяг до 5 сторінок) включає в себе:

- зазначення певної соціальної проблеми, вирішення якої пропонується в межах запропонованого проекту;
- ступінь дослідження даної соціальної проблеми;
- формулювання використуваних у курсовій роботі ключових теоретичних понять щодо проблеми, цільової групи, способів впливу на проблемну ситуацію;
- обґрунтування саме проектного менеджменту у вирішенні обраної проблеми.

Проектна частина курсової роботи (обсяг до 15 сторінок). Задля максимального наближення завдання курсової роботи до практики соціальний проект пропонується розробити відповідно до запропонованої апікаційної форми (технічна та фінансова частини), а також, у разі реалізації проекту, надати звіт за результатами виконання проекту згідно запропонованої форми.

Структурними частинами курсової роботи є титульний аркуш, зміст, вступ, теоретична частина, практична частина (включає в себе: апікаційну заявку, бюджет, звіт за результатами проекту, додатки (листи підтримки та інше у разі необхідності), висновки, список використаних джерел.

Курсова робота повинна відповідати певним вимогам за стилем викладу матеріалу. Формулювання назви теми, розділів та підрозділів повинні бути чіткими, лаконічними і водночас найбільш повно відображати сутність зміст та практичну значущість питань, що розглядаються.

Розроблений соціальний проект (практична частина) в межах даної курсової роботи містить такі розділи:

I. Опис проекту

1. Актуальність проблеми
2. Мета і завдання проекту
3. Цільова група проекту
4. Очікувані результати
5. Ресурси, необхідні для реалізації проекту

6. Опис діяльності за проектом

7. Інтеграція засад гендерної рівності

8. Сталість проекту

9. Партнери та їх роль у проекті

10. Рівень експертності та спроможності апліканта (досвід у виконанні дотичних/аналогічних проектів. Досвід роботи з іншими партнерами)

11. Листи підтримки

II. Бюджет

III. Звіт за результатами проекту

IV. Додатки

Висновки (до 2 сторінок) включають в себе логічний підсумок, зроблений на основі напрацьованого/аналізованого/реалізованого проекту.

4.2. Якщо курсова робота складається з:

- аналізу реалізованих в Україні проектів для обраної цільової групи з виокремленням всіх складових соціального проекту;
- теоретичної роботи, спрямованої на удосконалення інструментів проектного менеджменту, то:

структура курсової роботи включає в якості обов'язкових елементів:

- обґрунтування актуальності теми, цілей та завдань роботи;
- визначення теоретичних засад дослідження (основних категорій, понять, закономірностей розвитку явища, яке вивчається);
- обрання та обґрунтування методів дослідження;
- опис особливостей цільової групи, на яку спрямована практична складова роботи;
- опис ресурсів, доступних в роботі з обраною цільовою групою;
- аналіз та систематизація результатів власної волонтерської, дослідницької, проектної, виставкової чи аніматорської діяльності, отриманих емпіричних результатів з використанням притаманних даному напрямку дослідження методів;
- узагальнення отриманих результатів, формулювання висновків, рекомендацій (у тому числі й щодо впровадження їх на конкретному робочому місці за спеціальністю навчання студента).

Основна частина роботи обов'язково містить результати планування, проведення, обробки та інтерпретування власного емпіричного дослідження, волонтерського проекту тощо, перевірки певної гіпотези.

5. Вимоги до оформлення курсової роботи

Відповідають визначеним у Методичних рекомендаціях щодо підготовки та оформлення курсових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» за спеціальностями «Соціальна робота», «Психологія», «Менеджмент соціокультурної діяльності», що знаходяться за посиланням: https://ppst.sumdu.edu.ua/images/pdf/Metod_rekomend_kursovi_Svitailo_PL_SR_MSKD.pdf

6. Захист курсової роботи

Здійснюється згідно Методичних рекомендацій щодо підготовки та оформлення курсових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» за спеціальностями «Соціальна робота», «Психологія», «Менеджмент соціокультурної діяльності», що знаходяться за посиланням: https://ppst.sumdu.edu.ua/images/pdf/Metod_rekomend_kursovi_Svitailo_PL_SR_MSKD.pdf

Критерії оцінки курсової роботи

Студент може претендувати на отримання оцінки «**відмінно**» у разі:

- розроблення власного проєкту з його реалізацією та підготовкою відповідного звіту про виконання;
- розроблення власного проєкту та подання його з пакетом необхідних документів на конкурс для отримання грантового фінансування (включаючи конкурс в межах СумДУ);
- теоретичної роботи, спрямованої на удосконалення інструментів проєктного менеджменту.

При цьому максимальний рівень оцінювання курсової роботи – 100 балів (А). Курсова робота виконана на високому науковому рівні; містить елементи наукової новизни; має практичне значення; доповідь логічна і стисла, проголошена вільно. Відображає в тому числі і результати практичної складової дуальної освіти майбутнього соціального працівника. Відповідає показникам, сформульованим в розділі «Захист курсової роботи».

Студент може претендувати на отримання оцінки «**добре**» у разі:

- розроблення власного проєкту, але без його реалізації,
- аналізу проєкту, який реалізується на базі практики, включаючи аналіз власної волонтерської діяльності в цьому проєкті.

При цьому максимальний рівень оцінювання курсової роботи – 82 бали (В). Тема роботи розкрита, але мають місце недоліки не принципового характеру: в теоретичній частині поверхово проаналізовані літературні джерела; елементи

новизни та практичного значення чітко не представлені; доповідь логічна, проголошена вільно; робота оформлена в межах встановлених вимог. Відображає в тому числі і результати практичної складової дуальної освіти майбутнього соціального працівника. Відповідає більшості показників, сформульованих в розділі «Захист курсової роботи».

Студент може претендувати на отримання оцінки «задовільно» у разі:

- розроблення проєкту (його частини), який вже реалізується на кафедрі. При цьому у курсовій роботі студент самостійно описує ту частину проєкту, до якої долучився (описова та фінансова складові);

- аналізу реалізованих в Україні проєктів для обраної цільової групи з виокремленням всіх складових соціального проєкту.

При цьому максимальний рівень оцінювання курсової роботи - 73 (D). Тема роботи, в основному, розкрита, але мають місце недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета дослідження; аналіз наукової полеміки відсутній; в аналітичній частині є надлишок елементів описовості; добір інформаційних матеріалів (таблиці, схеми) не завжди обґрунтований, є певні помилки в плануванні та організації власного дослідження; відсутні узагальнення отриманих результатів; низька практична значущість роботи; є зауваження щодо оформлення роботи. Відповідає певним показникам, сформульованим в розділі «Захист курсової роботи».

Студент отримує «незадовільно» якщо нечітко сформульована мета дослідження, відсутній логічний зв'язок між розділами роботи, огляд сучасних літературних джерел проведений без аналізу та узагальнення, переважає описовість окремих наукових фактів, досліджень, відсутнє власне емпіричне дослідження, запропоновані заходи діагностики та корекції є неефективними, не обґрунтованими. Мають місце недоліки в оформленні роботи. Не відповідає більшості показників, сформульованих у розділі «Захист курсової роботи».

Форма практичної частини проєкту (аплікаційна заявка)

Назва проєкту (8-10 слів, які відображають сутність проєкту):

Тривалість проєкту:

Географія проєкту:

Загальний бюджет проєкту (в гривнях):

Загальна інформація про апліканта:

Керівник проєкту та його контакти (ПІБ, телефон)

Електронна пошта

Резюме проєкту (в межах одного абзацу):

ОПИС ПРОЄКТУ

1. Актуальність проєкту (до 1 стор.)

(Вкажіть, у чому полягає актуальність проєктної пропозиції, на розв'язання якої конкретної проблеми її спрямовано. Опишіть, як ви вирішили, що цей проєкт є суспільно потрібним. Наприклад, опитування, обговорення з фахівцями...)

2. Мета та завдання проєкту (до 1 стор.)

(Мета має бути максимально конкретно спрямована на вирішення проблеми в житті суспільства. Завдання – це деталізація того, яким чином буде досягнуто мету)

3. Цільова група проєкту (до 1 стор.)

(Опишіть групи населення, на які поширюватиметься проєктна діяльність. Зазначте, яким чином вони будуть залучені у заходи проєкту. Вкажіть кількісні та якісні характеристики (скільки осіб, якого віку, статі тощо)

4. Очікувані результати (до 1 стор.)

(Напишіть, яких змін ви плануєте досягти в результаті проєкту і як це вплине на цільові групи, інших людей, суспільство в цілому. Звертайте увагу на можливий вплив на довкілля, уразливі групи населення та ін. Використовуйте кількісні та якісні показники)

5. Ресурси, необхідні для реалізації проєкту (до 1 стор.):

Докладно опишіть:

Хто безпосередньо братиме участь у реалізації проєкту (які фахівці вам потрібні). За що конкретно відповідає кожен фахівець в межах плану реалізації проєкту?

Залучення яких сторонніх фахівців і для виконання якої конкретної роботи передбачено проєктною пропозицією?

Власний внесок – у вигляді будь-яких послуг, які ви, або ваші партнери

будете надавати безкоштовно

Якщо проектною пропозицією передбачається придбання обладнання, обґрунтуйте потребу в ньому. Яким чином це обладнання використовуватиметься після завершення терміну реалізації проекту

6. Опис діяльності за проектом (до 4 стор.)

(Опишіть що конкретно і яким чином передбачається здійснити впродовж терміну реалізації проекту. Детальний бюджет подається окремим документом. Будь ласка, заповніть його, ґрунтуючись на заходах, запропонованих в цьому розділі)

Термін	Заплановані заходи	Опис (зміст, учасники, місце)	Матеріали, що будуть надані до звіту

7. Інтеграція засад гендерної рівності

(Опишіть, яким чином буде враховано гендерний компонент у впровадженні діяльності за проектом)

8. Сталість проекту (до 1 стор.)

(Опишіть, яким способом буде забезпечена сталість Вашого проекту)

9. Партнери та їх роль у проекті (до 1 стор.)

(Хто ще, окрім вас, братиме участь у реалізації проекту)

10. Рівень експертності та спроможності апліканта (досвід у виконанні дотичних/аналогічних проектів. Досвід роботи з іншими партнерами)

11. Листи підтримки.

(Додайте до заявки листи підтримки)

Додаток 2.

Форма бюджету

Бюджет проекту (назва проекту):

Надайте орієнтовний бюджет проекту, прорахувавши вартість усіх товарів і послуг, необхідних для впровадження проекту. Вкажіть технічні специфікації товарів і послуг (колір, розмір, матеріал тощо). Надайте детальну постатейну розбивку, включаючи назву товару чи послуги, вартість за одиницю, необхідну кількість. Заповніть таблицю, додавши необхідну кількість рядків.

Назва товару чи послуги (включно із технічними характеристиками)	Внесок від донора				Власний внесок				Разом
	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Ціна за одиницю, грн.	Загальна вартість	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Ціна за одиницю, грн.	Загальна вартість	
Захід "....."				0				0	0
Захід "....."				0				0	0
				0				0	0
Людські ресурси				0				0	0
				0				0	0
Загальна сума проекту									0
Відсотки внеску сторін									

Підтверджуємо, що бюджет був підготовлений, спираючись на актуальні ринкові ціни. Підтверджуючі документи додано (посилання на сайти, де вказано вартість товару/послуги, або прайс-лист).

Керівник проекту (ПІБ)

Бухгалтер проекту (ПІБ)

Форма звіту за результатами проєкту

1. Загальний опис реалізації проєкту, зміни у календарі реалізації проєкту та причини цих змін.
2. Діяльність та результати діяльності проєкту
Опис реалізованої проєктної діяльності та визначення того, як ця діяльність сприяла досягненню загальної мети та завдань проєкту
Зазначте, чи відбулось залучення цільової групи
Зазначте зміни у проєкті та поясніть причини цих змін (якщо таке мало місце)
Зазначте результати проєкту
Зазначте зміни та причини змін результатів проєкту (якщо таке мало місце)
3. Вплив проєкту
Опишіть вплив проєкту
Перелічіть індикатори впливу
4. Інтеграція засад гендерної рівності
Опишіть, як гендерний підхід був включений при реалізації проєкту
5. Доступність інформації про проєкт
Опишіть, де і як поширювалась інформація про проєкт. Зазначте масштаби покриття проєкту
6. Перспектива сталості проєкту
7. Інше (якщо є)

Відгук рецензента на курсову роботу

ПП/б студента: _____

Тема курсової роботи: _____

Критерій		Рівень реалізованості критерію		
		низький	середній	високий
Вступ	Обґрунтування актуальності теми			
	Формулювання мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження			
	Формулювання гіпотези (гіпотез) дослідження			
	Оригінальність проблеми, новизна			
Теоретичні засади дослідження	Проведення аналізу літератури з теми дослідження			
	Формулювання проблеми, визначення протиріччя/недостатньої розробленості питання			
	Несуперечність понятійного апарату дослідження			
Емпіричне дослідження	Організація дослідження та його проведення			
	Доцільність та правильність використання описової статистики			
	Доцільність та правильність використання таблиць/графіків/діаграм			
	Логіка аналізу результатів дослідження: опис результатів від загального та конкретного			
	Зв'язок експериментальних і теоретичних результатів з гіпотезою			
Висновки	Змістовність висновків до розділів			
	Логічність та інформативність висновків наукової роботи			
Оформлення курсової роботи	Додержання загальних вимог до написання курсової роботи (шрифт, інтервал, поля тощо), додержання вимог до нумерації сторінок, розділів, підрозділів			
	Додержання вимог до оформлення таблиць / графіків / діаграм			
	Наявність посилань у тексті на формули, таблиці, рисунки, літературні джерела,			

	додатки та додержання вимог до їх оформлення			
	Відсутність у роботі орфографічних, граматичних та синтаксичних помилок, додержання норм літературної мови			
	Використання сучасних вітчизняних та іноземних джерел інформації та оформлення списку використаних джерел відповідно до встановлених вимог			
Відсоток унікальності тексту курсової роботи				
Інші здобутки автора курсової роботи		ні	так	
Список використаних джерел складається з понад 20 найменувань				
Наявність у списку використаних джерел понад 30 % наукових робіт, виданих за останні 5 років				

Рекомендована оцінка курсової роботи: _____

Додатковий коментар рецензента: _____

Рецензент

_____ (підпис)

Дата _____

Відгук наукового керівника на курсову роботу

ППП/б студента: _____

Тема курсової роботи: _____

Критерій		Рівень реалізованості критерію		
		низький	середній	високий
Вступ	Обґрунтування актуальності теми			
	Формулювання мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження			
	Формулювання гіпотези (гіпотез) дослідження			
	Оригінальність проблеми, новизна			
Теоретичні засади дослідження	Проведення аналізу літератури з теми дослідження			
	Формулювання проблеми, визначення протиріччя/недостатньої розробленості питання			
	Несуперечність понятійного апарату дослідження			
Емпіричне дослідження	Організація дослідження та його проведення			
	Доцільність та правильність використання описової статистики			
	Доцільність та правильність використання таблиць/графіків/діаграм			
	Логіка аналізу результатів дослідження: опис результатів від загального та конкретного			
	Зв'язок експериментальних і теоретичних результатів з гіпотезою			
Висновки	Змістовність висновків до розділів			
	Логічність та інформативність висновків наукової роботи			
Оформлення курсової роботи	Додержання загальних вимог до написання курсової роботи (шрифт, інтервал, поля тощо), додержання вимог до нумерації сторінок, розділів, підрозділів			
	Додержання вимог до оформлення таблиць / графіків / діаграм			

	Наявність посилань у тексті на формули, таблиці, рисунки, літературні джерела, додатки та додержання вимог до їх оформлення			
	Відсутність у роботі орфографічних, граматичних та синтаксичних помилок, додержання норм літературної мови			
	Використання сучасних вітчизняних та іноземних джерел інформації та оформлення списку використаних джерел відповідно до встановлених вимог			
Відсоток унікальності тексту курсової роботи				
Інші здобутки автора курсової роботи		ні	так	
Список використаних джерел складається з понад 20 найменувань				
Наявність у списку використаних джерел понад 30 % наукових робіт, виданих за останні 5 років				

Рекомендована оцінка курсової роботи: _____
Додатковий коментар наукового керівника:

Науковий керівник

_____

(підпис)

Дата _____